

«Собрание творений преподобного Иустина (Поповича)». Ось деякі із філософських, богословських та агіографічних праць преподобного Іустина Поповича. Основу його науково-богословської спадщини складає трьохтомна «Догматика Православної Церкви, или Православная философия истины» (1932-1978) і «Жития святых» в дванадцяти томах (1972-1978). Йому належить цілий ряд наукових досліджень і філософських творів: «Проблема личности и сознания по святому Макарию Египетскому» (докторская диссертация, 1926), «Философия и религия Ф.М. Достоевского» (1923), «Прогресс в мельнице смерти» (1933), «Начальное богословие» (1939), «Достоевский о Европе и славянстве» (1940), «Святосаввие как философия жизни» (1953), «Философские пропасти» (1957), «Человек и Богочеловек» (1969), «Православная Церковь и экуменизм» (1974)¹, а також багато творів, які чекають свого видання.

У монастирі Челіє о. Іустин дожив до своєї блаженної кончини праведника і угодника Божого, відійшовши до Господа, як і народився, у свято Благовіщення 1979 р.²

Причислення архімандрита Іустина до лику святих відбулося на Архієрейському Соборі Сербської Православної Церкви, який проходив з 26 квітня по 5 травня 2010 р. у м. Белграді (Югославія).

Сподіваємося, що в рамках формування собору Карпаторуських святих, ім'я преподобного Іустина буде обов'язково включено до святців наших святих і офіційно шануватиметься не лише у православних епархіях Закарпаття, але й усієї України.

Іерей Олександр Монич

¹ Попович Иустин, преп. Философские пропасти. – М., 2005. – С. 5.

² Слава и боль Сербии. – М., 2002. – С. 176-178.

Митрополит Дорофей (Філіп), Предстоятель Православної Церкви Чеських Земель і Словаччини (20.10.1913 - 30.12.1999)

Духовний спадкоємець і учень подвижників благочестя Православної Церкви на Закарпатті, духовний брат архімандрита Василя (Проніна) та майбутній Предстоятель Чеської Православної Церкви, Митрополит Дорофей (в миру Дмитро Георгійович Філіп) народився 20 жовтня 1913 р. в селянській сім'ї у с. Нанково Хустського району Закарпатської області. Батько – Георгій Філіп, мати – Олена Липчей. У ранньому віці Дмитро залишився без матері, а з часом втратив і батька, який помер від ран, отриманих у боях Першої світової війни. В рідному селі закінчив початкову народну школу, потім навчався в гімназії в м. Хуст. У 1933-1935 рр. проходив дійсну військову службу в м. Новий Богумін¹. Після служби продовжив навчання в господарській школі у Нижніх Верецьках (нині с. Нижні Ворота Воловецького району Закарпатської області)². У цьому ж селі Д. Філіп працював лаборантом при державній дослідній станції³.

¹ Новий Богумін (New Bohumín), сьогодні частина м. Богумін, район Карвіна, Моравсько-сілезький край, Чеська республіка.

² Бурега В.В. Дорофей (Филипп), Архиепископ Пражский, Митрополит Чешских земель и Словакии / Православная энциклопедия. – Том XVI. – М., 2007. – С. 26.

³ Новый Предстоятель Православной Церкви в Чехословакии Митрополит Пражский и всея Чехословакии Дорофей // ЖМП. – 1965. – №1. – С. 57.

«Список и точное описание братии...», який у 1930-50-х рр. вівся при Свято-Миколаївському чоловічому монастирі в с. Іза-Карпутлаш Хустського району, подає наступну інформацію: «Димитрій Филипъ, еще мальчикомъ поступилъ къ монастырскимъ іеромонахамъ за послушника и певца. За его усердіе къ Богослуженію и монашескому настроенію 24 іунія (7.07) 1939 года былъ постриженъ въ малую схиму (мантію) съ наименованіемъ ему монашеского имени «Дорофей», въ честь святого священномученика Дорофея, Епископа Тирского, празднуемого св.Православной Церковью 5 іунія»¹. Постриг здійснив архимандрит Алексій (Кабалюк).

7 квітня 1940 р., у день Благовіщення, рукоположений єпископом Мукачівсько-Пряшівським Володимиром (Раїчем) в сан ієродиякона, а в 1941 р. – в сан ієромонаха². Протягом 1940-1942 рр. викладав Закон Божий в с. Нанково³.

З 1942 р. ієромонах Дорофей проходив пастирське служіння в різних приходах Мукачівської єпархії: Іза, Велятино, Нанково, Бороняво⁴. У 1947 р. призначений благочинним Мукачівського чоловічого монастиря (пізніше обитель перетворили на жіночу), а з 1951 р. служить в монастирі духівником.

У 1955 р. стає благочинним монастирів Мукачівської єпархії⁵. Вищу богословську освіту ієромонах Дорофей здобув у стінах Ленінградської духовної академії. У 1964 р. захистив дисертацію обсягом 522 сторінки на тему: «Насильственное введение унии в Закарпатье 1646-1649 гг., борьба с нею и ее ликвидация в 1949 году; развитие Православной Церкви до сего дня в Закарпатье».

¹ Списокъ и точное описание жизни братіи живущихъ и жившихъ въ монастыри Святителя о. Николая что при с. Иза, округа Хустскаго въ Карпатской Руси. – Арк. 55.

² Наречение и хиротония архимандрита Дорофея (Филипп) // ЖМП. – 1955. – № 7. – С. 10.

³ Новый Предстоятель Православной Церкви в Чехословакии... – С. 57.

⁴ Див.: Данилецъ Ю. Православна церква на Закарпатті. – С. 106; Шематизм Православної Мукачівської єпархії на 1942 г. // Церковний календар на 1943 год. – Мукачево: Паннонія, 1942. – С. 115-128; Див: <http://yurijdanilec.narod.ru/1/1942.mht>

⁵ Скурат К.Е. История Поместных Православных Церквей. – Т. II. – С. 242-243; Кризина Гавриил, игумен. Православная Церковь в Закарпатье (век XX). – Киев, 1999. – С. 154-155.

За рішенням Вченої Ради академії був удостоєний вченого ступеня кандидата богослов'я¹.

4 червня 1968 року рішенням Вченої Ради Ленінградської академії йому присвоїли вчений ступінь магістра богослов'я. У 1984 р. отримав ступінь доктор богослов'я Ленінградської академії², доктор богослов'я honoris causa Пряшівського богословського факультету.

У Богоявленському патріаршому соборі 12 червня 1955 р. ієромонах Дорофей хіротонізований в єпископа Кременецького³. В хіротонії прийняли участь Святійший Патріарх Московський і всієї Русі Алексій І, архієпископ Можайський Макарій і настоятель Антіохійського подвір'я в Москві – єпископ Василій (Самаха)⁴.

На Кременецькій кафедрі єпископ Дорофей перебував до 19 серпня 1955 р.⁵

¹ Сьогодні ця робота зберігається у фондах бібліотеки СПбДА і С під шифром: Д-258. Дорофей (Филипп), архиеп. Насильственное введение унии в Закарпатье в 1646-1649 гг., борьба с нею и ее ликвидация в 1949 г., развитие Православной Церкви до сего дня в Закарпатье и Чехословакии. Курсовое сочинение. – Пряшев, 1964. – 522 с. (О-3053).

² Пимен, Патриарх Московский и всея Руси // ЖМП. – 1984. – №1. – С. 63-64; 70-летие Блаженнейшего Митрополита Пражского и всей Чехословакии Дорофея // ЖМП. – 1984. – №1. – С. 64-65.

³ Наречение и хиротония архимандрита Дорофея (Филипп) // ЖМП. – 1955. – № 7. – С. 10-13; Бурга В.В. Дорофей (Филипп), Архиепископ Пражский, Митрополит Чешских земель и Словакии // Православная энциклопедия. – Том XVI. – М., 2007. – С. 26.

⁴ Алексий I, Патриарх Московский и всея Руси. Речь при вручении архипастырского жезла новопоставленному епископу Кременецкому Дорофею 12 июня 1955 года // ЖМП. – 1955. – № 7. – С. 4-5.

⁵ Иерархия литургических Церквей // <http://www.hierarchy.religare.ru/h-orthod-russian-ukrainnov.html>

Єпископ Дорофей
(Філін), 1955 р.

У тому ж році з благословення Патріарха Алексія I та на прохання Предстоятеля Чехословацької Православної Церкви, Митрополита Єлевферія (Воронцова)¹, єпископ Дорофей переведений до ЧСР. Відзначимо, що в 1951 р. Патріарх Алексій I своїм томосом дарував Православній Церкві в Чехословаччині повну автокефалію. 19 серпня 1955 р. Єпархіальною радою обраний єпископом Пряшівським². На цій кафедрі архієпископ Дорофей продовжував місіонерську працю свого попередника архієпископа Алексія (Дехтерева)³. З нагоди 50-ї річниці від дня народження владики

¹ Митрополит Елевферий (в миру – Вениамин Александрович Воронцов). Родился в 1892 г. Выпускник Московских духовных семинарии и академии. В 1915 г. он был рукоположен в сан священника и служил в храмах Москвы и Ивановской епархии. В 1943 г. принял монашество и был хиротонисан во епископа Ростовского и Таганрогского. В апреле 1946 г. назначен Экзархом Московского Патриархата в Чехословакии. В 1951 г. был избран главой автокефальной Чехословацкой Церкви. Его заботами был издан комплекс православных богослужебных книг на церковно-славянском языке под названием «Богослужебный сборник», был открыт Православный Богословский факультет в Пряшеве. В 1955 г. перенес инфаркт, после чего прибыл в Москву для лечения, а в конце 1955 г. сложил с себя обязанности главы Чехословацкой Православной Церкви и был назначен на Ленинградскую кафедру. Скончался 27 марта 1959 г. Лит.: Блохин В.С. История Поместных Церквей Православных Церквей. – Екатеринбург: Екатеринбургская Православная Духовная Семинария, 2003 // <http://www.scribd.com/>

² Цыпин В. прот. История Русской Церкви 1917-1997 // http://www.odinblago.ru/istoriya_rpc/cipin/14.1/

³ Алексий (Дехтерев Александр Петрович), архиепископ Виленский и Литовский. Родился 19 апреля 1889 г. в г. Вильно. В 1908 году окончил Виленскую классическую гимназию. В 1911 году окончил Морское училище дальнего плавания в Либаве. До 1935 года трудился на светской службе. В 1935 году пострижен в монашество в обители преп. Иова в Чехословакии. В декабре 1938 г. рукоположен во иерея и назначен настоятелем Ужгородского православного прихода в Прикарпатье. В 1941 году определен настоятелем русского храма Александра Невского в Александрии. В 1945 году принят в общение с Матерью-Русской Церковью. 1 ноября 1946 г. возведен в сан архимандрита. В августе 1948 г. был арестован арабской полицией и заключен в арабской крепости Ком Эль Дик (в Александрии). Освобожден был 11 мая 1949 г. В этом же году возвратился на Родину. 12 февраля 1950 г. хиротонисан во епископа Пряшевского. Чин хиротонии совершали в кафедральном Александро-Невском соборе г. Пряшева: митр. Крутицкий и Коломенский Николай, Экзарх Пражский и всея Чехословакии митр. Елевферий и архиеп. Львовский и Тернопольский Макарий. 22 ноября 1955 г. поручено временное управление Виленской епархией. 22 ноября 1956 г. утвержден епископом Виленским и Литовским. 25 июля 1957 г. возведен в сан архиепископа. Скончался 19 апреля 1959 г. в г. Вильно. Архиепископ Алексий известен как автор светских и духовных литературных произведений. Им была написана книга о епископе Игнатии Бранчанинове, получившая признание среди духовенства // http://www.ortho-rus.ru/cgi-bin/ps_file.cgi?2_1140

Дорофея, митрополит Пражский і всієї Чехословаччини Іоанн (Кухтін)¹ у 1963 р. возвів його в сан архієпископа.

За інформацією часопису «Заповіт св. Кирила і Мефодія»: «Під час своєї архіпастирської служби на Пряшівській кафедрі владики Дорофей записав себе до сердець вірників своєї єпархії як відповідальний пастир та духовний отець, учитель віри, місіонер, котрий не будує православну Церкву на дипломатії та силі, спираючись у Мукачівському монастирі, 1955 р.

Єпископ Дорофей (Філін), у Мукачівському монастирі, 1955 р.

¹ Иоанн (Кухтин Михаил Иванович), митрополит б. Пражский и всея Чехословакии. Родился 20 сентября 1901 г. в семье священника, в станице Каргапольской Ростовской епархии. В 1911 г. окончил основную школу, в 1915 – Усть-Медведицкое четырехклассное училище. Учился в Новочеркасской духовной семинарии, в которой окончил четыре класса в 1919 г. В том же году мобилизован. В октябре 1920 г. эвакуировался в Грецию, а в 1922 (1923?) году выехал в Югославию и там поступил в 4-й класс Призренской духовной семинарии, которую и окончил в 1926 году. В апреле 1927 г. пострижен в монашество. В мае 1927 г. был рукоположен в сан иеродиакона, а затем в сан иеромонаха. В октябре 1930 г. был назначен настоятелем монастыря Св. Прохора Пчинского, а затем – монастыря Св. Георгия Делядровского. С осени 1931 года до 1950 года проживал в Югославии, посвящая себя богословской науке и приходской деятельности. В 1936 году закончил Православный Богословский факультет в Белграде и до 1948 года в звании игумена нес послушание, как настоятель монастыря в Дечанах, как священник Загребской епархии. В 1941-46 гг. законоучитель в женской гимназии в г. Ниш. В 1946-48 гг. служил приходским священником в Хорватии. В 1947 г. принял гражданство СССР. С 7 ноября 1948 г. – профессор духовной семинарии в г. Призрене. В 1950 (1951?) году переехал (выслан) в Болгарию. Подал прошение о возвращении в СССР. Вызван в Чехословакию митрополитом Елевферием и был назначен воспитателем студентов Православного богословского факультета в Пряшеве. С 1 октября 1953 г. – доцент того же факультета в сане архимандрита. 24 октября 1954 г. хиротонисан во епископа Жатецкого. 17 мая 1956 г. избран Председателем Православной Церкви в Чехословакии с титулом митрополита Пражского и всея Чехословакии. В 1965 году уволен на покой. Проживал в г. Одессе. Скончался 5 июня 1975 г. // http://www.ortho-rus.ru/cgi-bin/ps_file.cgi?2_2695

на архієрейські повноваження, а на авторитеті, ласці, благочесті, аскетизмі та відданості людям та громаді, в котрій живе»¹.

23 жовтня 1964 р. в Празі відбувся IV Помісний Собор Чехословацької Православної Церкви². На ньому було присутньо близько 70 делегатів від усіх чотирьох єпархій. Крім того, у його роботі взяли участь представники братських Православних Церков – Митрополит Київський і Галицький Іоасаф, Екзарх України, прот. П. Соколовський (представник РПЦ при Християнській Мирній Конференції) і протодиякон М. Дмитрієв від РПЦ, від Сербської Православної Церкви – Єпископ Славонський Еміліан та проф. прот. Цисарж Бранко, від Болгарської Православної Церкви – Митрополит Ловечський Максим і від Польської Православної Церкви – Архієпископ Білостоцький і Гданський Стефан та настоятель Гданського собору про. Б. Шварцкопф³.

Сам Собор розпочався зі звіту митрополита Іоанна (Кухтіна), який прощався з паствою та переходив на покій. Потім з доповідями виступили: секретар Єпархіального управління Михайлівської єпархії прот. М. Щербей, представники єпархій та богословського факультету. Митрополит Іоанн рекомендував на посаду Предстоятеля Православної Церкви в Чехословаччині архієпископа Дорофея (Філіпа), який і був одногласно обраний.

Присутній на Соборі керуючий церковним відділом Міністерства шкіл та культури Карел Груза виступив з вітальним словом до митрополита. Від імені РПЦ та Патріарха Московського і всієї Русі Алексія I привітав Собор та митрополита Дорофея прот. П. Соколовський. Він зазначив: «Русская Православная Церковь во всей своей полноте глубоко ценит и бережно хранит

¹ Jeho Blazenost Dorotej, arcibiskup prazsky, metropolitan ceskych krajn a Slovenska // Alexij II., Patriarcha Moskovsky a celeho Ruska na Slovensku. Mimoriadna priloha casopisu Odkaz sv. Cyrila a Metoda. – 17-21 maj 1996. – С. 16.

² Соколовский П., протоиерей. Избрание и интронизация Предстоятеля Автокефальной Православной Церкви в Чехословакии // ЖМП. – 1965. – № 1. – С. 57-60.

³ Интронизация Его Блаженства Митрополита Дорофея 25 октября 1964 г. // Ежегодник Православной Церкви в Чехословакии. – Прага, 1964. – С. 5.

традиционные братские отношения, развивающиеся между нашими двумя Церквами. Отраднo сознавать и клиру и мирянам, что наше междуцерковное братство, в основе которого лежит единство нашей веры и непрерывное каноническое общение, имеет повседневное выражение в конкретной совместной деятельности. Это относится как к участию наших Церквей во всеправославных встречах, так и к постоянному сотрудничеству на ниве Христианской Мирной Конференции и во многих других православных и межхристианских встречах»¹.

Присутній на інтронізації прот. П. Соколовський ділився своїми враженнями про подію: «Новый Предстоятель Церкви засвидетельствовал Собору, что в своей деятельности на высоком посту он будет руководствоваться канонами Православной Церкви и учением свв. отцов и во всем будет стремиться «направлять спасительный корабль по примеру остальных сестринских Православных Поместных Автокефальных Церквей в русло чистоты вселенского Православия, удаляя от нее все столетиями прилипшие наносы»².

В день интронизации перед литургией в храм прибыли делегации Православных Церквей и затем архиепископ Дорофей, торжественно встреченный. После облачения в священные одежды, перед возглашением «Тако да просветится свет твой пред человеки...» епископ Требишевский Мефодий огласил решение Поместного Собора об избрании архиепископа Дорофея митрополитом Пражским и всея Чехословакии. Затем интронизируемому были вручены посох епископа Горазда и вторая панагия – отличие Предстоятеля Православной Церкви в Чехословакии – и возглашено «аксиос».

Затем новоинтронизованный митрополит Пражский и всея Чехословакии Дорофей совместно с главами делегаций и епископом Требишевским Мефодием и в сослужении многочисленного духовенства совершил свою первую в звании

¹ Соколовский П., протоиерей. Избрание и интронизация Предстоятеля Автокефальной Православной Церкви в Чехословакии // ЖМП. – 1965. – № 1. – С. 58.

² Там само.

Предстоятеля Церкви литургию. Молящиеся – православные и верующие инославных исповеданий – переполнили храм, Православное торжество вылилось в праздник христианского братства. По окончании Божественной литургии митрополит Дорофей произнес слово, проникнутое духом любви к пастве.

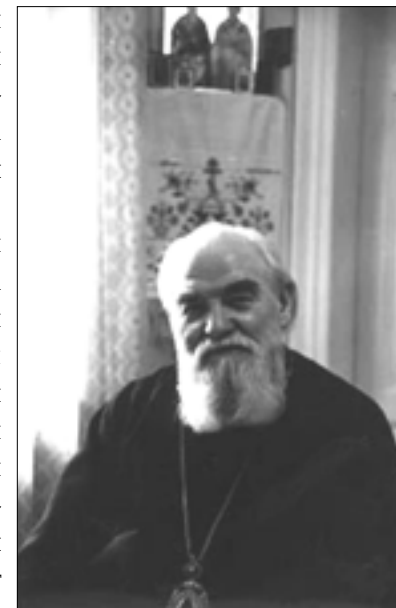
*Одна з останніх фотографій
митрополита Дорофея (Філіна),
20 листопада 1993 р.*

В заключение состоялось чествование Митрополита Дорофея. После приветствия от митрополита Иоанна, которое прочитал канцлер митрополии прот. Иржи Новак, митрополит Киевский и Галицкий Иоасаф огласил приветствие Святейшего Патриарха Московского и всея Руси Алексия и лично приветствовал нового Предстоятеля Чехословацкой Православной Церкви и вручил ему ценную панагию. Далее Митрополита Дорофея приветствовали епископ Славонский Емилиан, митрополит Ловчанский Максим, архиепископ Белостокский и Гданьский Стефан, представители епархий и богословского факультета. Затем были поздравления от имени Чехословацкой и Чешско-братской Церквей, от богословского факультета им. Я-А. Коменского, от

Экуменического Совета Церквей Чехословакии, от Христианской Мирной Конференции и ее президента д-ра Иосифа Громадки, а также от епископа Реформатской Церкви Словакии Имриха Варго.

В тот же день Митрополичий Совет дал большой прием, на котором с гостями выступили заведующий церковным отделом Министерства школ и культуры ЧССР Карел Груза, прочитавший приветствие от министра школ и культуры Ч. Цисаржа и приветствовавший митрополита Дорофея от своего имени; митрополит Киевский и Галицкий Иоасаф, отметивший важность укрепления братских уз между Православными Церквями Русской и Чехословацкой в деле укрепления православного единства, экуменического сближения и служения примирению человечества; епископ Славонский Емилиан; митрополит Ловчанский Максим и архиепископ Белостокский и Гданьский Стефан...

Торжества по случаю интронизации нового Предстоятеля Православной Церкви в Чехословакии стали свидетельством духовной силы и значения Православия в Чехословакии и послужили укреплению межправославного братства и общехристианского сближения. Пусть же время первосвятительства Блаженнейшего Митрополита Дорофея служит успешному дальнейшему развитию и новому еще более яркому выражению этих добрых идей. Лично новому Предстоятелю Митрополиту Дорофею да пошлет Господь многие годы право править слово истины Христовой на

*Портретна фотографія
митрополита Празького і всієї
Чехословащини Дорофея*

радость всечехословацкой православной его паствы, во благо Православия и общехристианского братства»¹.

25 жовтня 1964 р. в кафедральному храмі св. Кирила та Мефодія в Празі відбулася інтронізація митрополита Дорофея. У ній взяли участь вищезгадувані архієреї, духовенство та миряни².

Під час візиту до Мукачівського Свято-Миколаївського монастиря, 1964 р.

На початку 1965 р. митрополит Дорофей здійснив візит до Руської Православної Церкви. В СРСР владика перебував з 3 по 22 лютого у супроводі керуючого справами Митрополичої Ради Православної Церкви в Чехословаччині Георгія Новака. «Журнал Московской Патриархии» у 1965 р. писав, що «Святейший

¹ Соколовский П., протоиерей. Избрание и интронизация Предстоятеля Автокефальной Православной Церкви в Чехословакии // ЖМП. – 1965. – № 1. – С. 58.. 59-60.

² Интронизация Его Блаженства Митрополита Дорофея 25 октября 1964 г. // Ежегодник Православной Церкви в Чехословакии. – Прага, 1964. – С. 5.

На кладовищі Свято-Миколаївського монастиря, 1964 р.

Патриарх Алексий принял Его Блаженство в своей московской резиденции. Встреча Глав двух Православных Церквей прошла в исключительно сердечной братской обстановке». Митрополит Дорофей взяв участь у святкуванні 20-річчя патріаршого служіння Патріарха Алексія I, відвідав Ленінград, де провів зустріч з Головою Відділу зовнішніх відносин Московського Патріархату митрополитом Ленінградським і Ладозьким Никодимом, відправив ряд богослужінь в храмах Москви, Ленінграду та Свято-Троїцькій Лаврі. Крім того, митрополит побував у стінах Московської та Ленінградської духовної академії та в Псковсько-Печерському чоловічому монастирі¹.

Протягом свого керівництва Православною Церквою у Чехословаччині митрополит Дорофей багато разів бував з офіційними візитами в Росії та на Україні. У 1968 р. він був присутній на святкуванні 50-річчя відновлення Патріаршества в РПЦ, що проходило в Москві, а 21 квітня 1970 р. взяв участь у

¹ К пребыванию в Советском Союзе Блаженнейшего Дорофея, Митрополита Пражского и всей Чехословакии // ЖМП. – 1965. – № 5. – С. 6.

похованні та відспівуванні Святійшого Патріарха Московського і всієї Русі Алексія I.

Дуже близькі, дружні стосунки були в митрополита Дорофея з Патріархом Московським Піменом (Извековим). Так, на запрошення останнього, Блаженніший Дорофей з 26 серпня по 5 вересня 1973 р. перебував у СРСР. 27-28 серпня митрополит Дорофей і Патріарх Пімен брали участь у всіх богослужіннях в Успенському соборі Троїце-Сергіївської Лаври. Згідно доступної нам періодики, митрополит Дорофей відвідував СРСР також восени 1979 р. Зокрема 24-30 листопада він разом з Патріархом Піменом брав участь в нареченні та хіротонії архімандрита Іліана (Вострякова) в єпископа Солнечногорського та архімандрита Никанора (Юхимюка) в єпископа Подольського². У черговий раз митрополит Дорофей перебував у Москві з 6 по 19 жовтня 1984 р. 18 жовтня Патріарх Пімен і митрополит Дорофей відправили Божественну літургію в Богоявленському патріаршому соборі³.

У 1992 р. Дорофей отримав титул «архієпископа Празького, Митрополита Чеських Земель і Словаччини»⁴.

В 1999 р. митрополит Дорофей відвідав Москву, де відкрив представництво Православної Церкви Чехії і Словаччини. Ось як згадує цю подію сьогоднішній настоятель цього представництва протоіерей Олексій: «Открытие подворья ПЦ Чешских земель и Словакии в Москве, в храме свт. Николая в Котельниках стало воплощением мечты и свершением многолетних стараний и забот владыки Дорофея. Ровно 10 лет тому назад я прибыл сюда вместе со священниками, сопровождавшими тогдашнего Блаженнейшего митрополита Чешских земель и Словакии Дорофея. Особая благодать исходила от этого человека. Он светился добротой. Хотя бывал и строг, и требователен... Как проходило само освящение?

¹ Протоиерей Владислав Цыпин. Русская Православная Церковь 1958-1970 // <http://klikovo.ru/db/msg/1807>

² ЖМП. – 1980. – № 1. – С. 7.

³ Былое пролетает... Патриарх // http://bogorodsk-noginsk.ru/stena/63_byloe_49.html

⁴ Алексий II, Патриарх Московский и всея Руси. Телеграмма поздравления Предстоятелю Чехословацкой Церкви // ЖМП. – 1992. – № 9. – С. 11.

Все было по-домашнему просто и проникновенно. И в то же время очень торжественно. Незабываемо. Святейший Патриарх Алексий II и Блаженнейший Митрополит Дорофей совершили великое освящение храма. А Христофор, тогдашний архиепископ Чешский, им сослужил. Для меня эти торжества стали незабываемы»¹.

Під час війни в Югославії митрополит Дорофей заявив свій протест проти бомбардувань, що йшло в розріз з офіційною позицією чеської влади.

Помер 30 грудня 1999 р. Похований на Ольшанському кладовищі в Празі біля храму Успіння Пресвятої Богородиці².

Могила митрополита Дорофея (Філіпа)

Покійний Митрополит Дорофей був надзвичайно простою і щирою людиною. Його доступність просто вражала. Робочий кабінет, в якому він приймав людей, був найменшою кімнатою

¹ Филипович Е. Два славных юбилея – десятилетия почти совпали по датам (DOROTEJ – DVĚ VÝZNAMNÁ DESETILETÁ VÝROČÍ PŘIPADLA NA STEJNOU DOBU) // Ikona. – №№. 1-2. – 2010. – S. 24-25.

² Алексий II, Патриарх Московский и всея Руси. Телеграмма соболезнования в связи с кончиной Митрополита Чешских земель и Словакии Дорофея // ЖМП. – 2000. – № 2. – С. 54; Извещение о кончине митрополита Чешских земель и Словакии Дорофея // ЖМП. – 2000. – № 2. – С. 51.

серед інших кімнат вілли, де знаходилася його резиденція. Як згадують очевидці, владика був людиною особливою. «Владика, по словам знавших его, излучал свет и притягивал сердца людей. Для него в Церкви не существовало национальностей, будь-то чех, словак, украинец, узбек или православный еврей. Он всех любил, и люди это чувствовали. Особым его душевным расположением пользовались самые тогда гонимые, русские эмигранты первой волны. Его стараниями в Церкви возрастали священники, основным качеством которых были верность Православию и Человечность»¹.

Постать митрополита Дорофея є однією з ключових в історії Руської Православної Церкви другої половини ХХ століття. Він був Предстоятелем однієї з наймолодших автокефальних Церков у православному світі. Його любили і поважали Святійші патріархи Алексій I та Пімен². Свою смиренну простоту владика вміло поєднував з богословськими знаннями. Він постійно публікувався у різних журналах, вісниках та газетах³. Під час правління єпископа Дорофея Пряшівською кафедрою, за його ініціативи виходив у світ єпархіальний вісник «Odkaz sv. Cyrila a Metoda». Після інтронізації на Предстоятеля Чехословацької Православної Церкви за ініціативи владики Дорофея продовжували виходити у світ богословсько-історичні журнали «Ежегодник Православной Церкви в Чехословакии» та «Православная мысль».

*Юрій Данилець,
ієрей Олександр Монич*

¹ Филипович Е. Указ. соч.

² Тезоименитство митрополита Пражского Дорофея // ЖМП. – 1983. – № 8. – С. 3; Пимен, Патриарх Московский и всея Руси. Блаженнейшему Дорофею, митрополиту Пражскому и всей Чехословакии (поздравление с 20-летием интронизации) // ЖМП. – 1985. – № 1. – С. 8.

³ О почитании святых икон // Православная Мысль. – 1959. – № 2. – Апрель-Июнь.

Архієпископ Аверкій (Таушев) (1.11.1906 - 13.04.1976)

Народився 19 жовтня / 1 листопада 1906 р. у м. Казані в сім'ї спадкового дворянина Симбірської губернії поручика Російської Імператорської Армії Павла Сергійовича Таушева і його дружини дворянки Марії Володимирівни, уродженої Гузен. Таїнство хрещення було скоєно причтом церкви в Пороховому Заводі в тому ж місті, причому хрещеними були спадковий дворянин Симбірської губернії дійсний статський радник Олександр Андрійович Мотовилов і дворянка Ніна Сергіївна Таушева.

Батько майбутнього архієпископа – Павло Сергійович Таушев походив з сім'ї дворян. Народився він у селі Мурзиця Курмишського повіту Симбірської губернії. Його батьком був Сергій Миколайович Таушев, військовий інженер, учасник Кримської війни, а матір'ю – Надія Павлівна Таушева, уроджена Ларіонова. Як і більшість дворян, Павло Сергійович обрав військовий шлях. У Російській Армії він дослужився до чину поручика і після закінчення Військово-юридичної Академії займав пост Військового прокурора у чині полковника.

Мати владики Аверкія – Марія Володимирівна Таушева, в дівочтві Гузен, народилася в Брест-Литовську в сім'ї інженера шляхів сполучення Володимира Вільгельмовича Гузен, російського православного дворянина, батько якого Вільгельм фон Гузен походив з німецького роду фон Гузен, а мати була дворянкою Олександрою Казимирівною Баньковською.